

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2004. február 18.

a mezőgazdasági eredetű szennyezések kezelési programjának (PMPOA) 1994–2000 között Franciaország által történő végrehajtására vonatkozó állami támogatásról C27/2001 (ex NN 2/2001)

(az értesítés a C(2004) 415. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia nyelvű szöveg hiteles)

(2007/51/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután az említett cikk ⁽¹⁾ értelmében felhívták az érdekelt feleket az észrevételeik megtételére, és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) A Bizottság intézményeihez érkezett tájékoztatás nyomán, miszerint Franciaországban program működik a mezőgazdasági eredetű szennyezések kezelésére (a továbbiakban: PMPOA vagy program) a Bizottság 2000. február 24-én levelet küldött a francia hatóságoknak, hogy tájékoztatást kérjen a programra vonatkozóan 1994-től kezdődően. A 2000. május 31-i levelében Franciaország bizonyos tájékoztatást küldött, amelyek némelyike megerősíti a PMPOA 1994 óta való fennállását. A 2000. július 11-i levelében a Bizottság kiegészítő tájékoztatást kért. A francia hatóságok 2000. december 26-án válaszoltak.

(2) A francia hatóságok 1991. február 13-a előtt állami támogatást jelentettek be a sertésenyésztés környezete érdekében nyújtott egyéni befektetési támogatások céljából. A Bizottság az 1991. december 11-i levelében ⁽²⁾ engedélyezte a támogatást. Sőt, a francia hatóságok 1993. április 20-án egy társfinanszírozott strukturális program keretében, és az agrárstruktúra hatékonyságának javításáról szóló, 1991. július 15-i 2328/91/EGK tanácsi rendelet ⁽³⁾ 29. cikke (4) bekezdésének megfelelően közölte a 93-7005. sz. 1993. március 2-i DEPSE/SDEE, és a 7027. sz. 1993. november 5-i DEPSE/SDEE körlevelet a marhahús-ágazat befektetési támogatásairól. A Bizottság a 2328/91/EK rendeletnek megfelelően 1993. július 29-én határozatot fogadott el, amely engedélyezi a Közösség pénzügyi részvételét ebben az együttes fellépésben ⁽⁴⁾. A nemzeti támogatásról azonban nem értesítették a Bizottságot a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése ⁽⁵⁾ értelmében. A francia hatóságok szerint ezek a rendelkezések – amelyek a PMPOA hatálybalépésénél korábbiak – részét képezik a 7016. sz. 1994. április 22-i DEPSE körlevélnek. Így tehát a PMPOA szarvasmarhára és sertésre vonatkozó részét képezik. E körlevélről is elmulasztották a Bizottságnak a

⁽²⁾ N. 136/91. sz. állami támogatás

⁽³⁾ HL L 218., 1991.8.6., 1. o.

⁽⁴⁾ C(93) 1888.

⁽⁵⁾ Lásd az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-126/96. sz. és a C-127/96. sz. Breda Fucine Meridionali SpA és társai / Bizottság egyesített ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletét, EHBT, II-3437. A Bíróság átvette a Bizottság érvét, miszerint egy tagállami közlemény nem fogadható el érvényes értesítésnek, amennyiben nem tartalmaz a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésére történő utalást, és nem nyújtották be a Főtitkárságon. Ebből következően a támogatást úgy kell tekinteni, mint amelyet nem közöltek.

⁽¹⁾ HL C 179., 2001.6.23., 18. o.

Szerződés 88. cikkének (4) bekezdése értelmében történő értesítését.

- (3) A francia hatóságok az 1994. június 13-i levélben értesítést küldtek a baromfityenyésztés környezete védelmére nyújtott állami befektetési támogatásról. Ezt a rendszert – amelyet később beépítettek a PMPOA-ba, amely így annak a baromfityenyésztési részét képezi – a Bizottság az 1995. április 26-i levelében ⁽⁶⁾ engedélyezte.
- (4) A francia hatóságok nem küldtek a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében vett értesítést a programot létrehozó 1993. október 8-i megállapodásról, sem pedig bármely, különösen a program finanszírozási kulcsára vonatkozó, a PMPOA jellemzőit részletező dokumentumot ⁽⁷⁾. A Bizottságot nem értesítették különösen a vízügyi hivataloknak a program finanszírozásában való részvételéről.
- (5) Ezen kívül, a szarvasmarhaágazat esetében a francia hatóságok nem értesítették a Bizottságot az előre látható befektetési támogatásokról.
- (6) A fiatal mezőgazdasági termelőkre vonatkozóan semmilyen értesítést nem küldtek a Bizottságnak.
- (7) A 2001. április 11-i levelében a Bizottság értesítette Franciaországot arról a határozatáról, amely szerint a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást indítja a PMPOA-val szemben. Ez a határozat nem érinti a PMPOA 1994-2000 közötti alkalmazását.
- (8) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozata megjelent az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* ⁽⁸⁾. A Bizottság felszólította a többi tagállamot és a harmadik érdekelt feleket, hogy tegyék meg az észrevételeiket a szóban forgó támogatásokról. A Bizottsághoz nem érkeztek harmadik felektől származó észrevételek.
- (9) A Bizottság a 2001. október 30-i levelében ⁽⁹⁾ engedélyezte a PMPOA 2001-es évtől történő meghosszabbítását.

II. LEÍRÁS

1. A támogatási eszköz

- (10) A PMPOA a francia állam és a francia mezőgazdasági szakmai szervezetek között 1993. október 8-án megkötött megállapodás eredménye. Ez 1994. január 1-jén lépett hatályba. A program célja, hogy lehetővé tegye a mezőgazdasági termelők számára a berendezéseik és tevékenységük javítását a környezet, és különösen a vizek védelme érdekében. A program tárgyát képező azonosított szennyezések a vizeknek a növényvédő szerekkel, műtrágyákkal, valamint szerves trágyákkal való szennyezése.
- (11) A PMPOA célja különösen a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EK tanácsi irányelv ⁽¹⁰⁾ (a továbbiakban: a „nitrát” irányelv), valamint a helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályzatának bevezetésére vonatkozó nemzeti rendelkezések betartása a termelési módok összeségét érinti: az állattenyésztést és a növénytermesztést.
- (12) A megfelelés és az állati ürülék által a vizek forrása szennyezésének megelőzése érdekében a tenyésztési épületek és a szennyvíz kezelésének javítása megvalósításának munkálatait szükségesnek ítélték. A megvalósítandó munkák költségeit csak az épületek tekintetében akkoriban – tájékoztatásul – körülbelül 1 milliárd euróban határozták meg a 2002-ig tartó naptári évre. Befektetési programot indítottak, amelynek az elfogadott átfogó pénzügyi terve a következő volt: tenyésztők 1/3; állam (Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium) és a helyi önkormányzatok egyenlő arányban 1/3; vízügyi hivatalok 1/3 ⁽¹¹⁾. Ellentételezéseként azok a tenyésztők, akik a támogatásban részesülhetnek, kötelesek fizetni a vízügyi hivatalok által kivetett szennykezési adót.

⁽¹⁰⁾ HL L 375., 1991.12.31., 1. o.

⁽¹¹⁾ A Bizottság információi szerint – amelyek részben a vízügyi hivatalok internetes oldalainak (<http://www.eaufrance.tm>) kivonatai – a vízügyi hivatalok az állam 1964-ben létrehozott, jogi személyiséggel és pénzügyi önállósággal rendelkező közintézményei. Azok a Környezetvédelmi Minisztérium, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Minisztérium felügyelete alatt állnak, és igazgatási tanács irányítja őket, amely összetétele a különböző vízfelhasználókat képviseli. A hivatalok a hat nagy vízgyűjtő medence szerint vannak felosztva, amely lefedi az anyaország nemzeti területét: Adour-Garonne, Artois-Picardia, Loire-Bretagne, Rajna-Meuse, Rhône-földközi-tengeri partvidék-Korzika és Szajna-Normandia. Egy hasonló szervezet létezik, amely egy vízgyűjtő medencékkel foglalkozó bizottságot, egy vízügyi hivatalt és annak igazgatási tanácsát foglalja magába. Ezek politikáját a Vízgyűjtő medencékkel foglalkozó Bizottság határozza meg, és négy fő tengely köré csoportosul: a vízforrások kezelése, a szennyezés elleni harc, a vízi környezet megóvása, valamint a szárazföldi és a tengerparti vizek minőségének ellenőrzése.

1997 és 2000 között a vízügyi hivatalok egy mintegy 16 milliárd euróra becsült munkák finanszírozásának támogatását határozták el a vízforrások megőrzése és a szennyezés elleni harc érdekében. Ezek keretében műszaki tanácsokat nyújtanak a kiválasztottaknak, a gyáraknak és a mezőgazdasági termelőknek, és pénzügyi támogatást nyújtanak a vizek szennyezése elleni harchoz és a vízforrások védelméhez szükséges munkák elvégzéséhez. A hivatalok finanszírozásai a szennyezőkre, a vízfelhasználókra és a vízfogyasztókra arányosan kivetett adókból származnak. Ezeket az adókat azután újra elosztják támogatás (támogatások és kölcsönök) formájában a helyi önkormányzatoknak, a gyáraknak és a mezőgazdaságnak (általánosabban a munkavezetőknek), hogy olyan munkákat valósítsanak meg, mint a tisztítóállomásokkal, a csővezetékhalozatokkal, az ivóvíztermelési munkálatokkal, a folyórendezésekkel, és a mérési hálózatokkal kapcsolatos munkálatok.

⁽⁶⁾ N 342/94. sz. állami támogatás.

⁽⁷⁾ Lásd az 5. lábjegyzetet.

⁽⁸⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

⁽⁹⁾ N 355/2000. sz. állami támogatás.

- (13) Az 1994. február 24-i feljegyzésben az érintett közigazgatási fórumok, a Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Minisztérium meghatározta a program végrehajtásával megbízott nemzeti támogatásfelügyeleti bizottság által megindított eljárás részleteit: ütemterv, finanszírozási kulcsok, alkalmazás a tenyésztőknél.
- (14) A program és a besorolt létesítmények kapcsolatát illetően a francia hatóságok e feljegyzésben jelezték, hogy amikor a szennyezés kezelésére vonatkozó szerződésben vagy szerződésekben meghatározott munkákat elvégezték, a tenyésztő érdeke, hogy azok megfeleljenek a gazdaságokra vonatkozó 1992. február 29-i miniszteri rendeleteknek a vizek védelmére vonatkozó rendelkezései tekintetében.
- (15) A PMPOA végrehajtása ágazati megközelítést követett, és a Mezőgazdasági és Halászati Minisztériumnak a régiók és a megyék prefektusaihoz intézett körlevelek útján valósítottak meg. A francia hatóságok a Bizottság kérésére a következők másolatát juttatta el a Bizottsághoz:
- 7016. sz. 1994. április 22-i DEPSE/SDEEA körlevél, „A szarvasmarha- és sertésenyésztő gazdaságok megfelelővé tételének támogatása”;
 - 7021. sz. 1995. április 18-i DEPSE/SDEEA körlevél „A baromfienyésztő gazdaságok megfelelővé tételének támogatása”;
 - 7028. sz. 1995. június 19-i DEPSE/SDEEA körlevél „A gazdaságok megfelelővé tételének támogatása”;
 - 7001. sz. 1996. január 15-i DEPSE/SDEEA körlevél „A gazdaságok megfelelővé tételének támogatása. Fiatal mezőgazdasági termelők esete, akik 1996. január 1-jétől kezdik meg a tevékenységüket”;
- (16) A támogatás kedvezményezettjei a mezőgazdasági felhasználású ingatlan tulajdonnal rendelkező gazdálkodók vagy tulajdonosok voltak, különösen a szarvasmarha-, sertés- és baromfiágazatban. A befektetések célja a már meglévő épületek fejlesztése, az állati ürülék tárolási kapacitásának növelése, és a tárolási berendezések javítása, a „nitrát” irányelv⁽¹²⁾ szabályai által előírt szint elérése érdekében.
- (17) A finanszírozás egy, a költségek 35 %-át fedező állami beavatkozás a költségek 30 %-át fedező tőkejuttatás formájában, amelyhez hozzáadódhat egy támogatott kölcsön, amely egyenértékű támogatása a költségek 5 %-ának felel meg. A vízügyi hivataloknak a költségek 1/3-át fedező hozzájárulását nem tüntették fel a (15) preambulumbekzdésben említett körlevelekben.
- (18) Ami a szarvasmarha- és sertéságazatot illeti, támogatásokat terveztek azon gazdák számára, akik terveiket a felszerelésjavítási terv (PAM) keretében a kedvezőtlen helyzetű területeken 30 %-os tőketámogatás és 15 %-os egyenértékű támogatású kölcsön formájában. Az arányok magasabbak a fiatal mezőgazdasági termelők esetében (43,5 % a sík területeken és 56,25 % a kedvezőtlen helyzetű területeken. A baromfiágazatban a fiatal mezőgazdasági termelők a támogatott kölcsön átlagának 5 %-os emelésében részesülnek.
- (19) A 7001. sz. 1996. január 15-i DEPSE/SDEEA körlevél 1996. január 1-jétől módosította a tevékenységét megkezdő fiatal mezőgazdasági termelők támogatásának arányát. A tőkejuttatás aránya 30 %-ról 35 %-ra nőtt a kedvezőtlen helyzetű területeken, és a kiemelt fejlesztésű vidéki területeken. Nincs támogatott kölcsön meghatározva. Más területeken a tőketámogatás aránya 30 %-ról 32,5 %-ra nőtt. Egy 2,5 %-os egyenértékű támogatás hatású kiegészítő kölcsön nyújtása megengedett.
- (20) A támogatások elnyeréséhez a termelőknek előzetes tanulmányt kell benyújtaniuk, amelyet elismert technikusok végeznek el a termelők költségére, és amely befejezésével a termelő befektetési tervét kidolgozták. A diagnózis a szennykezelési szerződés [lásd a (21) preambulumbekzdést] alapjául, és végül a munkák állami finanszírozásában részt vevő felek mindegyike által támogatható alap meghatározására szolgál.
- (21) A szennykezelési szerződés biztosította az állattenyésztőknek a PMPOA-ban meghatározott támogatási eszközt, valamint a vízügyi hivataloknak fizetendő esetleges adók kiegyenlítését. Bizalmi szerződésről van szó, amely felszínre hozza a mezőgazdasági üzemek problémáit, de amelyek célja az, hogy segítsen azok megoldásában. A szerződést minden pénzügyi partner, valamint a tenyésztő is aláírta.

2. A Bizottság által a vizsgálati eljárás megindítása keretében felvetett érvek

- (22) A Bizottság mindenek előtt úgy értékelte, hogy a vízügyi hivataloknak a PMPOA-ban való részvétele a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás. Valójában a vízügyi hivatalok részt vettek a PMPOA befektetési költségeinek finanszírozásában, annak 1/3 részéig. Az ő részvételükről a Bizottság intézményei csak az Általános Pénzügyi Felügyelet, továbbá a Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium, valamint a Vidék-, víz- és erdőmérnöki Általános Tanács⁽¹³⁾ felügyeleteinek Állandó Együttműködési Bizottsága által kidolgozott, a PMPOA irányításának és mérlegének értékelési jelentése közzétételét követően értesültek.

⁽¹²⁾ A támogatott befektetésekre vonatkozó adatok hozzáférhetők az eljárás megindításáról szóló határozatban.

⁽¹³⁾ 1999. július 26-án készített és 2000-ben a francia Mezőgazdasági Minisztérium internetes oldalán: <http://www.agriculture.gouv.fr> közzétett jelentés.

- (23) A Bizottság figyelembe vette azt a tényt, hogy a vízgyűjtő medencék finanszírozási hivatalairól szóló 66-700. sz. 1966. szeptember 14-i francia nemzeti rendelet megállapítja, hogy a vízügyi hivatalok az állam jogi személyiséggel és pénzügyi önállósággal rendelkező közintézményei, és a francia jogszabályok nem hagynak kétséget a hivatalok állami jellegére vonatkozóan.
- (24) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában megállapítja, hogy a Franciaországban a vízügyi hivatalokra és azok működésére elfogadott jogszabályi rendelkezések, valamint az Európai Unió Bíróságának és az Elsőfokú Bíróságnak az ítélkezési gyakorlata⁽¹⁴⁾ fényében a vízügyi hivatalokat az állam kiterjesztéseinek kell tekinteni, és hogy az ilyen hivatalok mezőgazdasági üzemekbe történő befektetései így állami támogatások⁽¹⁵⁾.
- (25) A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a szarvasmarha-, sertés- és baromfityenyésztőknek odaítélt összegek – beleértve a vízügyi hivataloktól származókat is – olyan előnyt jelentettek e termelőknek, amelyben más termelők nem részesülhettek. Így egy Franciaország által megadott olyan támogatásról van szó, amely a versenyt sérti vagy annak megsértésével fenyeget úgy, hogy előnyben részesít bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket, és amely érinteti a tagállamok közötti kereskedelmet. Következésképpen az intézkedés a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésének hatálya alá tartozik.
- (26) A Bizottság azt is megállapította, hogy a Franciaország által megadott állami támogatások a Bizottsággal nem közölt új támogatásokat képeznek, amelyek így a Szerződés értelmében nem jogszerű támogatások. A Bizottság különösen az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹⁶⁾ 1. cikkének f) pontjára támaszkodott, amely a nem jogszerű támogatást a Szerződés korábbi 93. cikkének (jelenleg 88. cikk) (3) bekezdése megsértésével megadott új támogatásként határozza meg. Ami az új támogatás fogalmát illeti, az magában foglal minden támogatást, azaz minden támogatási rendszert vagy egyéni támogatást, amely nem egy már meglévő támogatás, beleértve a már meglévő támogatás bármely módosítását is.
- (27) A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Bizottság által engedélyezett minden olyan támogatási rendszer, amelyet később lényegesen módosítottak – ebben az esetben egy állami intézménynek a finanszírozási kulcsot, és ebből kifolyóan a támogatás intenzitását jelentős mértékben módosító, a Bizottsággal közölt támogatás finanszírozásában történő részvételére vonatkozóan – új támogatásnak minősül, amelyet a Szerződés 88. cikke értelmében közölni kell az azt engedélyező Bizottsággal. A 659/1999/EK rendelet 1. cikkének c) pontja erre az értesítési kötelezettségre vonatkozik. A Bizottság szerint a támogatás intenzitásának növekedése önmagában a támogatás lényegét módosító körülmény, amely kötelezővé teszi a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti értesítést.
- (28) A Bizottság ezután megkezdte a szóban forgó támogatások értékelését az agrárágazatban a mezőgazdasági támogatásokról szóló közösségi iránymutatások⁽¹⁷⁾ 23.3. pontjának figyelembe vételével (a továbbiakban: mezőgazdasági iránymutatások), amely szerint minden, a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének f) pontja alapján nem jogszerű támogatást a támogatás megadásakor hatályos szabályoknak és iránymutatásoknak megfelelően kell értékelni.
- (29) Ami a támogatott befektetéseket és a támogatások formáját illeti, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a sertéságazat tekintetében a befektetések jellegét az PMPOA hatékonyan átvette, és hogy a befektetések lényegében a Bizottsággal közölt, és az általa engedélyezett befektetéseknek felelnek meg. A szarvasmarhaágazat esetében a Bizottság – még akkor is, ha akkoriban nem vizsgálta a támogatást a közösségi versenyszabályok szemszögéből – meg tudta állapítani az eljárás kezdetén annak az e szabályoknak való megfelelését. A baromfiágazat esetében a Bizottság megállapította, hogy a PMPOA pontosan ugyanúgy vette át a rendelkezést, ahogyan azt a Bizottság korábban engedélyezte. Végül a tevékenységüket 1996. január 1-jétől megkezdő fiatal mezőgazdasági termelők érdekében létrehozott rendszert illetően a Bizottság megállapította, hogy a rendszer nem hozott változást a rendszernek a támogatható befektetésekre vonatkozó részében, hanem az állam által finanszírozott résztámogatási formájának megváltoztatására korlátozódott.
- (30) Így a Bizottság megállapíthatta, hogy a francia hatóságok által meghatározott befektetések jellegét és a támogatási formákat illetően a nem jogszerű támogatásokat az akkoriban alkalmazandó közösségi versenyszabályokkal összhangban hajtották végre. A Bíróság tehát nem vitatta a támogatás végrehajtásának ezt a részét.
- (31) A támogatások finanszírozási kulcsát illetően a Bizottság emlékeztetett arra, hogy a program hatálybalépésekor alkalmazandó szabályozási keret szerint a környezetvédelem céljából végrehajtott befektetések támogatásának felső határa 35 % volt a támogatott költségek esetében (45 % a kedvezőtlen helyzetű területeken). Valójában a Szerződés korábbi 92. és 93. cikkére (jelenleg 87. és 88. cikk) tekintettel a nemzeti támogatások vizsgálatát előíró 2328/91/EGK rendelet 12. cikke (5) bekezdésének ötödik francia bekezdése és a 6. cikke engedélyezi a környezetvédelmi célú befektetési támogatásokat, amennyiben azok

⁽¹⁴⁾ Lásd különösen: a Bíróság T-358/94. sz. Air France nemzeti légitársaság / Bizottság ügyben 1996. december 12-én hozott ítéletét, EHBT, II-2109. o.; a T-78/76. sz. Steinike & Weinlig / RFA ügyben 1977. március 22-én hozott ítéletét, 595. o.; a T-197/77. sz. és a T-198/97. sz. Weyl Beef Products BV és társai / Bizottság egyesített ügyekben 2001. január 31-én hozott ítéletét, EHBT, II-303. o.; a 290/83. sz. Bizottság / Franciaország ügyben 1985. január 30-án hozott ítéletét, EHBT, 439. o.; a Bizottság 1997. március 26-i közleménye az egységes piacon a környezeti adókról, illetvekekről és díjakról (COM (97) 9 végleges).

⁽¹⁵⁾ Lásd a Bizottság teljes érvelését a vízügyi hivatalok állami jellegére vonatkozóan az eljárás megindításáról szóló határozatban.

⁽¹⁶⁾ HL L 83., 99.3.22., 1. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 28., 2000.2.1., 2. o., és a helyesbítés HL C 232., 2000. 8.12., 17. o.

- nem okozzák a termelés növekedését. Az N. 136/91. sz., állami támogatásokra vonatkozó határozatát illetően a Bizottság figyelembe vette azt a tényt, hogy az eddigi gyakorlatában a támogatható költségek 35 %-át (45 %-át a hegyvidékeken és az egyes kedvezőtlen helyzetű térségekben folytatott gazdálkodásról szóló, 1975. április 28-i 75/268/EGK tanácsi irányelv értelmében vett kedvezőtlen helyzetű területeken ⁽¹⁸⁾) a közös piaccal összeegyeztethetőnek értékelte. E támogatási arányokat kevéssel a program hatálybalépése után a környezetvédelmi állami támogatások ⁽¹⁹⁾ közösségi keretének 3.2.3. pontjában megerősítették.
- (32) E felső határok meglétét és jellegét a francia hatóságok már kifejtették a (15) preambulumbekzdésben említett, a PMPOA ágazati alkalmazásra vonatkozó körlevelekben. Tulajdonképpen azt írják, hogy az „Európai Unió engedélyezte, hogy a környezet minőségének javításához kötődő ilyen típusú befektetések állami támogatása elérje a 35 %-os eltérési arányt”.
- (33) Figyelembe véve azt a tényt, hogy a program pénzügyi kulcsa az állam és a helyi önkormányzatok részéről 1/3-os részesedést (egyenlő arányban, tehát mindkét fél esetében 1/6) tervez a befektetés költségekben, 1/3-ot a vízügyi hivatalok, és 1/3-ot a mezőgazdasági termelők esetében, és figyelembe véve különösen azt a tényt, hogy a vízügyi hivatalok hozzájárulása állami támogatást képez, a Bizottság az eljárást megindító határozatában megállapította, hogy valószínűleg nem tartották be az ilyen jellegű befektetésekre engedélyezett támogatási felső határokat. Tulajdonképpen a vízügyi hatóságoknak a PMPOA finanszírozásához való hozzájárulásának eredménye az lett volna, hogy az állami finanszírozás arányát a befektetési költségek 2/3-ára, azaz a viselt költségek körülbelül 66,6 %-ára emelik. A Bizottság szerint ez a viselt költségek megengedett arányainak 31,6 %-os (a kedvezőtlen helyzetű területeken 21,6 %) meghaladását jelentette volna Ugyanez a meghaladás lett volna a tevékenységüket 1996. január elsejétől megkezdő fiatal mezőgazdasági termelők esetében is, mivel a rendszer módosításai a támogatásnak csak az állam által finanszírozott rész formáját érintik, és így nem vezetnek a beavatkozási arány átfogó emeléséhez a fiatal termelők érdekében.
- (34) A Bizottság azt is értékelte, hogy 2000. január 1-je, a mezőgazdasági iránymutatások alkalmazásának időpontja óta a Bizottság az említett iránymutatások 4.1.1.2. pontja alapján a befektetési típusra a viselt költségek 40 %-os arányát (50 % a kedvezőtlen helyzetű területeken) engedélyezi. A fiatal mezőgazdasági termelők esetében az elfogadott arány 45 % (55 % a kedvezőtlen helyzetű területeken). Ez azt jelenti, hogy a 2000-ben megadott támogatásokra e kedvezőbb feltételek alkalmazásával a megadott támogatások aránya – a 2000. január 1-jétől megvalósított azon befektetések esetében, amelyek a mezőgazdasági iránymutatások minden feltételének megfelelnek – csak 26 %-os (11,6 % a kedvezőtlen helyzetű területeken), a fiatal mezőgazdasági termelők esetén pedig 21,6 %-os (11,6 % a kedvezőtlen helyzetű területeken).
- (35) Mivel a Bizottság által a befektetések érdekében engedélyezett támogatások az említett befektetések költségeinek legfeljebb 35 %-át (45 % a kedvezőtlen helyzetű területeken) elérő – 2000. január 1-jétől esetenként akár 40-55 %-os – állami finanszírozási arányon alapulnak, ami a Bizottságot annak megállapítására indította, hogy a megadott támogatások szintje a PMPOA alkalmazásában nem felelt meg a Bizottság által engedélyezett arányoknak, és ebből kifolyólag az engedélyezett felső határokat meghaladó bármely állami finanszírozás a Szerződéssel összeegyeztethetetlen állami támogatás.
- (36) A Bizottságnak – miután megvizsgálta a francia hatóságok által benyújtott információkat – kétségei támadtak az 1994-2000 közötti időszakban a PMPOA keretében finanszírozott befektetéseknek a közös piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében, különösen a 35 %-os intenzitást meghaladó, akár 45 %-os engedélyezett támogatási összegekkel kapcsolatban. Ebből az okból a Bizottság megindította a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást.
- (37) A Bizottság azt is megállapította, hogy a francia hatóságok által a mezőgazdasági üzemek diagnózisának elkészítésére alkalmazott támogatási arány megfelelt az alkalmazandó versenyszabályoknak.

III FRANCIAORSZÁG ÁLTAL BENYÚJTOTT ÉSZREVÉTELEK

- (38) A 2001. június 21-i levelükben a francia hatóságok benyújtották észrevételeiket a Bizottságnak a közölt támogatással szemben a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindításáról szóló határozatáról.
- (39) A francia hatóságok tudomásul vették a Bizottságnak a vízügyi hivatalok támogatásának állami jellegére vonatkozó jogi intézkedését. E hivatalok szerint a francia kormány a vizek szabályozásáról és megosztásáról, valamint azok szennyezése elleni harcról szóló 1964. december 14-i 64/1245. sz. törvény felülvizsgálatát határozta el, amely különösen a vízügyi hivatalok működésének alapvető elveit határozza meg azért, hogy különösen az ügynökségek díjai kiszámításának módozatai, és a pénzügyi beavatkozás programjainak iránymutatásai a jövőben parlamenti szavazástól függenek.
- (40) A francia hatóságok mindamelllett úgy értékelik, hogy a 35 % és a 45 % meghaladásához a 2328/91/EGK rendelet 12. cikke (5) bekezdésének, valamint az agrárstruktúrák hatékonyságának javításáról szóló, 1997. május 20-i 950/97/EK rendelet 12. cikke (3) bekezdésének d) pontja rendelkezéseit lehetett volna alkalmazni ⁽²⁰⁾. Ezek a rendelkezések a francia hatóságok szerint lehetővé teszik, hogy bizonyos befektetésekre – köztük a környezetvédelemre vonatkozóakra – ne alkalmazzák a támogatási tilalmakat és az arányok meghaladásának korlátozásait.

⁽¹⁸⁾ HL L 128., 1975.5.19., 1. o.

⁽¹⁹⁾ HL C 72., 1994.3.10., 3. o.

⁽²⁰⁾ HL L 142., 1997.6.2., 1. o.

- (41) Ami a vízügyi hivatalok PMPOA-ban való részvételének a versenyre vonatkozó hatását illeti, a francia hatóságok úgy vélik, hogy azok a következő okok miatt nem részesítik indokolatlan előnyben az egyedi nemzeti ágazatot. Tulajdonképpen nem termelő ágazatokról van szó, amelyek még magas támogatási arányok esetén is a mezőgazdasági üzemek megtakarításait terhelik, és az érintett tenyésztőket kedvezőtlen helyzetbe hozzák azokhoz képest, akik nem hajtanak végre ilyen befektetéseket. Egyébiránt Franciaországban ez utóbbiak vannak túlnyomó többségben. A francia hatóságok véleménye alapján a verseny torzulása így általánosságban az érintett tenyésztők kárára volna, nem pedig a hasznukra.
- (42) A francia hatóságok szerint, ha a Szerződés 87. cikkének értelmében vett versenytorzulásról lenne szó, az csak a többi tagállam azon tenyésztőinek kárára valósulhatna meg, amelyek hasonló munkákat végeztek volna el, de 35 %-os pénzügyi támogatási felső határral, vagy a kedvezőtlen helyzetű területeken 45 %-ossal. A francia hatóságok szerint egy ilyen torzulás megvalósulását csak egyedi esetenként lehet értékelni.
- (43) A francia hatóságok érvelésüket annak kijelentésével folytatják, hogy az ilyen munkákra valóban alkalmazott támogatási arányok a program részletes alkalmazási szabályait figyelembe véve tenyésztőnként jelentősen változnak. E hatóságok kifejtik, hogy ezek az arányok általában világosan 60 % alatt maradnak, ha a 2328/91/EGK rendelet 7. cikke (2) bekezdésének, és a 950/97/EK rendelet 7. cikke (2) bekezdésének megfelelően a befektetés összegének százalékában kifejezett értéket alapul véve számolnak.
- (44) A francia hatóságok szerint a Bizottsággal közölt, az állam által megadott támogatások alkalmazási szabályai megállapítják a program általános alkalmazási szabályait. A vízügyi hivatalok a maguk részéről elfogadták a támogatható munkák ugyanazon listáját, de a támogatás felső határai nem mindig ugyanazok. Egyébként helyi szinten műszaki korlátozásokat (például a fedett munkaterület felszíne m²-ben) állapítottak meg az ügynökségi, az állami és az önkormányzati támogatásokra is, amelyek gyakran a támogatható munkák pénzügyi részét csökkentik. Végül bizonyos vízügyi hivatalok esetében a támogatási alap felső határának átfogó megállapítása történhet „nitrát számosság” (NSZÁE) segítségével.
- (45) Így a különböző felsőhatár-megállapítások miatt a támogatható munkákra a tenyésztő által a kiadásokra jóváhagyott megadott támogatás tényleges aránya a francia hatóságok szerint gyakorlatilag mindig alacsonyabb a program által lehetővé tett legmagasabb arányoknál.
- (46) A francia hatóságok kifejtették, hogy a környezeti hatékonyság javításához szükséges munkák alkalmával bizonyos tenyésztők modernizációs munkálatokat is elvégeznek. E munkálatok nem támogathatók, így nem részesülhetnek támogatásban a PMPOA keretében.
- (47) A szarvasmarhatenyésztés területén – amely a PMPOA-ra jogosult tenyésztések 80 %-át képviseli – a tényleges átlagtámogatás aránya meglehetősen alacsony, leggyakrabban 35-50 % között van, és nagyon változó termelési rendszerek szerint. Ennek magyarázata a trágyatípusok – folyékony, szilárd, és leggyakrabban kevert –, a tárolások, valamint a jellegük (trágyatároló, folyékonytrágya-tároló), illetve a hatékonyságuk sokfélesége, és ebből következik, hogy a raktározási befektetések, valamint a lebetonozott felületek és a munkaterület befedése műszaki korlátozások vagy különösen alacsony pénzügyi felső határok alá esnek.
- (48) A nem talajon lévő sertés- és baromfitenyésztetekben a meglévő szennyvíztárolási kapacitás általában elegendő, tekintettel a trágyázási tilalom időszakaira. A munkák így a meglévő tárolók vagy lebetonozott felületek vízhatlanságának visszaállításában, illetve kétfázisú etetési rendszerek bevezetésében állnak, amely lehetővé teszi a sertésenyésztetekből származó szennyezéseket, illetőleg javítja a madárürülék kezelését a baromfitenyésztetekben. A tényleges támogatási arány így a támogatható munkák összegének 60 %-áig is emelkedhet, ahogyan azt az 1. táblázat mutatja. Leggyakrabban azonban a munkák összege nyilvánvalóan sokkal alacsonyabb a szarvasmarhák esetében is.
- (49) A francia hatóságok szerint a loire-bretagne-i vízügyi hivatal medencéjében egy 20 000 aktára kiterjedő tanulmány azt mutatja, hogy az átlagos támogatási arány 40 %.
- (50) Gyakorlatilag ezen akták egy része megfelel a program keretében megvalósított új építéseknek, mivel a meglévő létesítményekben különböző okoknál fogva célszerűtlennek ítélték az ajánlott munkákat. A francia hatóságok szerint ezeket az eseteket külön kell kezelni, mivel a támogatás már nem környezetvédelmi támogatás, hanem a 2328/91/EGK rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében, és a 950/97/EK rendelet 12. cikke 4. bekezdésének c) pontjában meghatározott modernizációs támogatás. A támogatás összege nem haladhatja meg a munkák költségeinek 35 %, illetve 26,25 %-át (45 % illetve 38,75 % a kedvezőtlen helyzetű területeken), amely szerint a tenyésztő számára lehetővé válik vagy nem egy felszerelés-javítási terv elnyerése. Ebben az esetben a támogatások tényleges aránya a 2. táblázat szerint mindig alacsonyabb ezeknél az arányoknál – az (a) oszlop jelzi, hogy mennyi lett volna a környezeti munkák megvalósításának költségei, ha az épületeket megtartották volna.
- (51) A meglévő épületekben és az új építményekben a munkákat ugyanazon mezőgazdasági üzemen is el lehet végezni.

- (52) Végül ha esetről esetre történő összehasonlítást kell végezni, a francia hatóságok szerint szigorúan ki kellene zárni az összehasonlításból a Szerződés 87. cikke alapján azon tenyésztőket, akik valamely vízügyi hivatalnak éves adót fizetnek.

1. táblázat

Példák a tényleges támogatási arányokra a PMPOA keretében történő szabályozásra

(összegek FRF-ban ⁽¹⁾)

Tenyésztési típus	Szükséges javítások	A munkák teljes összege (a)	A támogatható munkák összege (b)	Fenntartott összeg: állam (c)	Fenntartott összeg: vízügyi hivatal (d)	Teljes támogatás (e)	Tényleges arány (e/b)
Vegyes gazdaság: 52 tejelő tehén, 20 anyatehén és állományutánpótlás, ami 120 UGB N	Vízhatlanná tétel, és a terület befedésének feladata. A trágyatárolási kapacitás növelése. Hígrágyagödör építése	334 154	257 372	236 550	236 550	141 930	55,1 %
60 tejelő tehén és állományutánpótlás, ami 80 UGB N	A meglévő gödör szigetelése. Fedetlen gödör építése. A munkaterület vízhatlanná tétele.	328 178	328 178	272 038	272 038	163 222	49,7 %
90 tejelő tehén és állományutánpótlás, ami 120 UGB N	Trágyatároló építése. A gödörbefogadóképességének a növelése. Az esővíz elválasztásának munkálatai. Trágyázási terv.	1 220 700	671 020	495 800	495 800	252 780	36,7 %
Vegyes gazdaság: 450 vágósertés, 84 hús és tejelő marha, ami 115 UGB N	A szennyvíztárolás 9 hónapra történő meghosszabbítása. A munkaterület befedése. Vízfórák a sertéseknek.	196 380	188 330	177 225	177 225	115 195	57,5 %
147 koca, 27 kan, 1840 hízósertés ami 223 UGB N	A vizeket elválasztó hálózat. Fedett udvar.	93 180	305 510	16 163	16 163	10 505	34,4 %
210 koca, 1 318 hízósertés, ami 167 UGB N	A trágyatároló vízhatlanná tétele. Elvezető hálózat. Többfázisú etetés.	100 293	55 375	55 375	55 375	33 225	60 %
242 000 tenyészbarmfi, ami 1 128 UGB N	A madárürülék eltávolítására és szárítására szolgáló berendezés.	1 575 200	547 700	310 930	310 930	186 558	34,6 %

⁽¹⁾ 1 FRF = 0,15 euró

2. táblázat

Példák a tényleges támogatási arányokra az új épületek építése esetében

(összegek FRF-ban)

Tenyészési típus	Szükséges javítások	A régi épületek becsült költségei (a)	A munkák teljes összege (b)	Fenntartott összeg: állam (c)	Fenntartott összeg: vízügyi hivatal (d)	Teljes támogatás (e)	Tényleges arány (e/b)
80 tejelő tehén és állományutánpótlás, ami 123 UGB N	Szalmás istálló építése az állományutánpótlásnak. Esőcsatorna elhelyezése.	380 120	468 502	328 640	90 880	118 592	25,3 %
75 anyatehén és a továbbiak, ami 116 UGB N	Szabadtéri istálló építése. A trágya és a hígtrágya tárolása kapacitásának növelése.	280 634	741 807	212 436	111 211	97 094	13,1 %
82 anyatehén és a továbbiak, ami 134 UGB N	Szabadtéri istálló építése. A lebetonozott területek szigetelése. A trágya és a hígtrágya tárolása kapacitásának növelése.	605 565	1 197 152	437 153	196 951	190 231	15,9 %
70 anyatehén és a továbbiak, ami 110 UGB N	Szabadtéri istálló építése. A lebetonozott területek szigetelése. Trágyalégödör építése.	160 940	565 612	88 550	6 000	26 565	4,7 %
34 650 tojó baromfi, ami 214 UGB N	Tyúkketrecek építése. Madárürülék-tároló terület. Madárürülék-szárító berendezés.	368 454	2 309 993	368 454	176 454	163 472	7,1 %

IV. ÉRTÉKELÉS

közös szervezéséről szóló, 1975. október 29-i 2777/75/EGK tanácsi rendelet⁽²⁴⁾ 19. cikke tette alkalmazandóvá.

1. Bevezetés: a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése

1.1. Állami forrásokból finanszírozott szelektív előny megléte

(53) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint „Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”

(55) Ami a támogatások jellegét illeti, azt a PMPOA keretében befektetést végrehajtó mezőgazdasági üzemek szintjén kell meghatározni. A Bizottság úgy értékeli, hogy a PMPOA finanszírozása szelektív előnyt jelentett a francia mezőgazdasági termelőknek.

(54) A Szerződés 87-89. cikkét a sertéshús piacának közös szervezéséről szóló, 1975. október 29-i 2759/75/EGK tanácsi rendelet⁽²¹⁾ 21. cikke alkalmazandóvá tette a sertéshús ágazatban. Ez utóbbi elfogadása előtt azokat ugyanazon ágazatban kellett alkalmazni a marha- és borjúhús piacának közös szervezéséről szóló, 1999. május 17-i 1254/99/EK tanácsi rendelet⁽²²⁾ 40. cikke értelmében. Ez utóbbi elfogadása előtt azokat ugyanazon ágazatban kellett alkalmazni a marha- és borjúhús piacának közös szervezéséről szóló, 1968. június 27-i 805/68/EGK tanácsi rendelet⁽²³⁾ 24. cikke értelmében. Azokat a szárnyashús ágazatban a szárnyashús ágazat piacának

(56) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a francia hatóságok által az észrevételeikben hangoztatottakkal ellentétben a befektetések nem termelő jellege – közgazdasági kifejezésekkel élve – nem változtatja a támogatás előny jellegén, mivel az egy általában a kedvezményezett által viselt költséget vesz át, így előnyösebb helyzetbe hozza azt azon versenytársakhoz képest, akik nem kapnak ilyen támogatást.

(57) Ezen kívül amellet, hogy az ilyen nem termelő befektetések – a francia hatóságok szerint – az első időkben a mezőgazdasági üzemekre hárulnak, kedvezőtlen helyzetbe hozva így az érintett tenyésztőket azokhoz képest, akik nem hajtanak végre ilyen befektetéseket, az is igaz, hogy ezek a befektetések pontos jogi kötelezettségeknek felelnek

⁽²¹⁾ HL L 282., 1975.11.1., 1. o.

⁽²²⁾ HL L 160., 1999.6.26., 21. o.

⁽²³⁾ HL L 148., 1968.6.28., 24. o.

⁽²⁴⁾ HL L 282., 1975.11.1., 77. o.

meg, és hogy idővel minden érintett termelőnek végre kell hajtani az ilyen típusú befektetéseket, a jogsértő helyzet elkerülése érdekében.

1.2. A kereskedelmi hatások

- (58) Annak megállapításához, hogy az e határozat tárgyát képező támogatás a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e, végeredményben meg kell állapítani, hogy érintheti-e a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (59) A Bíróság megállapította, hogy amennyiben az egyik tagállam által megadott támogatás megerősíti bizonyos fajtájú vállalkozások helyzetét a közösségen belüli más versenytárs vállalkozáshoz képest, ez utóbbiakat úgy kell tekinteni, mint az előny révén befolyásolt vállalkozásokat⁽²⁵⁾.
- (60) Úgy tűnik, hogy az e határozat tárgyát képező támogatások alkalmasak arra, hogy sértsék a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben előnyben részesítik a nemzeti termékeket más tagállamok termelésének kárára. Valójában az érintett ágazatok különösen nyitottak a közösségi szintű versenyre, és ebből kifolyólag nagyon érzékenyek az egyik vagy másik tagállam érdekében hozott bármely intézkedésre.
- (61) A 3. táblázat mutatja a Franciaország és a többi tagállam közötti kereskedelmi forgalom szintjét a PMPOA hatálybalépését követő első évben.

3. táblázat

Franciaország/EU 11	Marhahús	Sertéshús	Baromfi
Behozatal 1994			
Tonna	525 000	463 000	85 000
Millió ECU	1 664	860	170
Kivitel 1994			
Tonna	796 000	361 000	389 000
Millió ECU	2 368	669	863

1.3. Következtetések a támogatás jellegéről a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében

- (62) Az e határozatban megvizsgált intézkedések a Szerződés értelmében állami támogatások, mivel olyan gazdasági előnyt nyújtanak a kedvezményezettnek, amelyben más ágazatok nem részesülhetnek. Következésképpen a Bizottság megállapítja, hogy ezek az intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése hatálya alá tartoznak.

2. A szóban forgó támogatások jogszerűtlensége

- (63) A 659/1999/Ek rendelet 1. cikkének f) pontja a jogszerűtlen támogatást új támogatásként határozza meg, amelyet a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése megsértésével hajtottak végre. Az új támogatás fogalma magába foglal – az említett rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében – minden támogatást, azaz minden támogatási rendszert vagy egyéni támogatást, amely nem meglévő támogatás, beleértve valamely meglévő támogatás bármely módosítását is.
- (64) Minden, a Bizottság által engedélyezett támogatás, amelyben később lényeges változtatásokat hajtottak végre – ebben az esetben egy állami intézménynek a Bizottsággal közölt támogatásban való részvételére vonatkozóan, amely jelentősen megváltoztatja a finanszírozási kulcsot, így a támogatás intenzitását is – új támogatás, amelyet a Szerződés 88. cikke értelmében közölni kell az azt engedélyező Bizottsággal.
- (65) A Bíróság szerint a támogatásokat létrehozó vagy módosító tervekről a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének első mondatában meghatározott, a Bizottság értesítésének kötelezettségét nem csak a kezdeti tervre kell alkalmazni, hanem az kiterjed a tervhez utólag hozzáadott módosításokra is, figyelembe véve, hogy ezek az információk a kezdeti értesítés keretén belül megtartott konzultációk során is megadhatók⁽²⁶⁾.
- (66) A 659/1999/EK rendelet 1. cikkének c) pontja ezen értesítési kötelezettségről szól.
- (67) Pontosítani kell egyébként, hogy a francia Mezőgazdasági Minisztérium által kidolgozott támogatások jegyzékében az összefoglalónak csak tájékoztató jellege van, és nem lehet a Szerződés értelmében vett értesítésnek tekinteni. Egyébként az ott szereplő információk nem utalnak a vízügyi hivataloknak a programban való részvételére, kijelentve, hogy az állami részvétel a befektetési költségek 35 %-át fedezi.

- (68) A Bizottság nem volt abban a helyzetben, hogy értékelje a vízügyi hivatalok részvételét a programban, és azt a hatást, amit a részvételük mértéke gyakorolhatott volna az állami beavatkozásra az érintett befektetések szintjén. Pontosabban nem tudta megvizsgálni egy állami intézménynek a támogatás finanszírozásában történő részvétele lehetséges hatásainak a támogatás intenzitására gyakorolt kockázatát. Ebből következik, hogy a francia hatóságok által ténylegesen megadott támogatások nem feltétlenül felelnek meg a Bizottság által az N 136/91. sz. és az N 342/94. sz. állami támogatások keretén belül engedélyezett rendelkezéseknek.

⁽²⁵⁾ A Bíróság 730/79. sz. Philip Morris Holland BV / Bizottság ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélete, EHBT, 2671. o., 11. pont.

⁽²⁶⁾ A 91. és 127/83. sz. Heineken Brouwerijen BV / amszterdami és utrechtai Inspecteur der Vennootschapsbelasting egyesített ügyekben a Bíróság 1984. október 9-én hozott ítélete, EHBT, 3435. o.

- (69) A támogatás intenzitásának változása önmagában megváltoztatja a támogatás lényegét, amely a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében kötelezővé teszi az értesítést.
- (70) Ami különösen a szarvasmarhaágazatot illeti, a francia hatóságok nem értesítették a Bizottságot az elfogadott befektetési támogatásokról. A francia hatóságok azonban azt állították, hogy miután a Bizottság az eszközt közösségi pénzügyi részvétellel támogathatónak ítélte, megalapozotlan következtettek annak a közösségi szabályozással való összeegyeztethetőségére. Márpedig az akkoriban alkalmazandó 2328/91/EGK rendelet 12. cikkének (5) bekezdése meghatározta, hogy a környezet védelmére és javítására vonatkozó befektetési támogatásokat úgy kell engedélyezni, hogy ne okozzák a termelés növekedését, és megfeleljenek a Szerződés 92-94. cikkének (jelenleg 87-89. cikk). Ez magába foglalja a Szerződés korábbi 93. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, az állami támogatási rendszerről szóló értesítési kötelezettséget annál is inkább, mivel az 1994-ban a támogatásokra alkalmazott feltételek nem feleltek meg a Bizottsággal 1991-ben közölt feltételeknek.
- (71) A fentiekből következik, hogy a Franciaország által végrehajtott állami támogatások a Bizottsággal nem közölt új támogatások voltak, és ezért a Szerződés értelmében azok nem jogszerűek.

3. A támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálata

- (72) A Szerződés 87. cikke azonban meghatároz kivételeket, bár azok közül néhány – különösen a (2) bekezdésben szereplők – nem nyilvánvalóan alkalmazható. A francia hatóságok nem hivatkoztak ezekre.
- (73) Ami a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésében szereplő eltéréseket illeti, azokat a szigorúan regionális vagy ágazati célú támogatási programok, vagy az általános támogatási rendszerek alkalmazásakor minden egyes esetben elvégzett vizsgálat során kell értelmezni. Az eltéréseket különösen csak abban az esetben lehet engedélyezni, ha a Bizottság megállapíthatja, hogy az a szóban forgó valamely cél megvalósítása érdekében szükséges. Az ilyen ellentételezést nem tartalmazó támogatásoktól való ezen eltérések kedvezményének engedélyezése esetleg hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és a közösségi érdek szempontjából indokolatlan versenytorzulást okozhat, valamint ezzel összefüggésben bizonyos tagállamok piaci szereplőinek jogtalan előnyt nyújthat.
- (74) A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó támogatások célja nem egy olyan régió gazdasági fejlődésének elősegítése, ahol az életszínvonal rendellenesen alacsony, vagy ahol súlyos mértékű az alulfoglalkoztatottság a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében. Az sem céljuk, hogy fontos, közös európai érdeket képviselő terv megvalósítását mozdítsák elő, vagy hogy a tagállam gazdaságában felmerült súlyos zavart orvosoljanak a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében. A támogatásoknak a kultúra előmozdítása vagy a nemzeti örökség megőrzése sem célja a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében.
- (75) A Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja meghatározza, hogy a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető a bizonyos tevékenységek vagy bizonyos gazdasági régiók fejlődését elősegítő támogatások, amennyiben azok nem változtatják meg a kereskedelem feltételeit a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Az ilyen eltérés megadásához a támogatásnak hozzá kell járulnia a szóban forgó ágazat fejlődéséhez.
- (76) A támogatott befektetéseket és a támogatások formáját illetően a Bizottság az eljárás megindítása során megállapította, hogy bár jogszerűtlenek, a támogatásokat az akkoriban alkalmazandó közösségi versenyszabályoknak megfelelően hajtották végre. A Bizottságnak nincs oka vitatni a támogatás végrehajtásának ezt a részét.
- (77) A támogatások összeegyeztethetőségére vonatkozó következő vizsgálat tárgya kizárólag a francia hatóságok által alkalmazott támogatási arányok lesznek
- (78) A Bizottság jelezte az eljárás megindítása során, hogy a program hatálybalépésekor alkalmazandó szabályozási keret szerint a környezetvédelem érdekében történő befektetések támogatásának felső határa a felmerült költségek 35 %-a (45 % a kedvezőtlen helyzetű területeken).
- (79) A francia hatóságok mindamellett úgy vélik, hogy alkalmazni kellett volna a 2328/91/EGK rendelet 12. cikke (5) bekezdésének, és a 950/97/EK rendelet 12. cikke (3) bekezdése d) pontjának rendelkezéseit a 35 % és a 45 % meghaladásához. A francia hatóságok szerint e rendelkezések lehetővé teszik, hogy bizonyos befektetések – köztük a környezetvédelemmel kapcsolatosak – esetén ne alkalmazzák a támogatási tilalmakat és ezen arányok meghaladásának korlátozásait.
- (80) A Bizottság előjáróban megjegyzi, hogy a 2328/91/EGK rendelet 12. cikke (5) bekezdésének ötödik francia bekezdése – amely a nemzeti támogatások vizsgálatát írja elő a Szerződés korábbi 92. és 93. cikkének (jelenleg 87. és 88. cikk), és az említett rendelet 6. cikkének szempontjából – engedélyezte a környezetvédelmi célú állami támogatásokat, amennyiben azok nem okozzák a termelés növekedését. A Bizottság bizonyítottan tekinti, hogy ebben az esetben a támogatások által célzott befektetések valójában nem okozzák a termelés növekedését, mivel azokat kizárólag a vidéki környezet védelmére szánták (különösen tárolás és szennyvízkezelés).
- (81) Ami konkrétan az elfogadott támogatási arányokat illeti, a Bizottság a Franciaországnak küldött, az N 136/91. sz. állami támogatásra vonatkozó határozatában emlékeztet arra, hogy az ilyen típusú támogatások esetében – a

gyakorlata szerint – a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti a támogatható költségek 35 %-os arányát (45 % a kedvezőtlen helyzetű területeken).

- (82) E támogatási arányokat a környezetvédelemre nyújtott állami támogatások közösségi keretszabálya erősítette meg kevéssel a PMPOA végrehajtása után. Így az említett keretszabály 3.2.3. pontja meghatározta, hogy általában a környezeti célokra nyújtott befektetési támogatások engedélyezhetők, ha nem haladnak meg bizonyos szinteket. A 14. lábjegyzet második albekezdése kiemeli, hogy „a 2328/91/EKG tanácsi rendelet 12. cikkének (1) és (5) bekezdésének hatálya alá tartozó befektetésekre (...) a támogatás legmagasabb szintje 35 % vagy 45 % lehet a kedvezőtlen (...) helyzetű területeken. E legmagasabb szinteket a vállalkozás méretére tekintet nélkül kell alkalmazni. Következésképpen azokat a kis- és középvállalkozások esetében sem lehet emelni, az e szakaszban szereplőknek megfelelően. Az 1. és 5. b) célkitűzés régióiban végrehajtott befektetések esetében a Bizottság fenntartja magának a jogot, hogy az eset vizsgálata után elfogadjon a fent jelzetteknel magasabb támogatási szinteket, ha a tagállam azokat indokolni tudja.”
- (83) A 2328/91/EK rendeletet a 950/97/EK rendelet hatályon kívül helyezte. A 950/97/EK rendelet 12. cikke (2) bekezdésének e) pontja meghatározza, hogy a tagállamok megállapodhatnak a befektetési támogatásokról, amelyek célja a „környezet védelme és a minőségének javítása, amennyiben a befektetések nem növelik a termelési kapacitást”. Az említett rendelet 12. cikkének (3) bekezdése kifejti, hogy „az egyéni gazdaságokban vagy társaiknál – amelyek megfelelnek az 5. és a 9. cikkben meghatározott támogathatósági feltételeknek – a 7. cikk (2) és (3) bekezdésében, valamint a 11. cikkben szereplő értékeket és összegeket meghaladó befektetési támogatások nem megengedettek”. Azonban a 12. cikk (3) bekezdésének második albekezdésének értelmében ezt a tilalmat nem kell alkalmazni a „környezet védelmére és minőségének javítására szánt befektetésekre” vonatkozó támogatásokra.
- (84) Márpedig a 950/97/EK rendelet 12. cikkének (2) és (3) bekezdése előírja, hogy a szerződés 92-94. cikkét (jelenleg 87-89. cikk) kell alkalmazni e támogatásokra. Ez megfelel az akkoriban alkalmazandó versenyszabályokra való hivatkozásnak, vagyis a 136/91. sz. állami támogatásra vonatkozó határozatban idézett közösségi gyakorlatnak, és a környezet védelmére a közösségi keretszabály által átvett feltételeknek.
- (85) A Bizottság az 1994-1999 közötti időszakban alkalmazandó rendelkezésekre alapozva – ahogyan azok e határozatban szerepelnek – azt állapíthatja meg, hogy ebben az esetben a támogatásokra alkalmazandó legmagasabb támogatási arány a felmerült költségek 35 %-a (45 % a kedvezőtlen helyzetű területeken), és hogy emiatt az ezt meghaladó megadott támogatások nem felelnek meg az említett rendelkezéseknek.
- (86) Azonban ami a 2000-es évet illeti, a mezőgazdasági üzemekben a befektetési támogatások esetében a 2000. január 1-je óta alkalmazandó mezőgazdasági iránymutatások 4.1.1.2. pontja meghatározza az állami támogatás legnagyobb összegét a támogatható befektetésekhöz képest, amely felső határát 40 %-ban, illetve a kedvezőtlen helyzetű területeken 50 %-ban állapította meg. Mindazonáltal a fiatal mezőgazdasági termelőknek a tevékenység megkezdését követő öt éven belül tett befektetési esetében a támogatás legnagyobb aránya 45 %, illetve a kedvezőtlen helyzetű területeken 55 %.
- (87) A mezőgazdasági iránymutatások 4.1.2.4. pontja meghatározza kivételesen, hogy amennyiben a befektetések a környezet védelmével és minőségének javításával kapcsolatos kiegészítő költségekhez vezetnek, a támogatásnak az említett iránymutatások 4.1.1.2. pontjában meghatározott 40 %-os és 50 %-os legnagyobb támogatási arányai 20 illetve 25 százalékponttal emelhetők. Ez az emelés olyan befektetésekre is megadható, amelyek célja az újonnan bevezetett minimumkövetelmények betartásának biztosítása, az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia-alapból (EMOGA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1257/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. július 23-i 1750/1999/EK rendelet⁽²⁷⁾ 2. cikkében meghatározott feltételekre is figyelemmel. Azt tartalmaznia kell a meghatározott cél megvalósításához előírt támogatható kiegészítő költségek határán belül, és nem vonatkozhat a termelési kapacitás növelését okozó befektetésekre.
- (88) Az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával, feldolgozásával és értékesítésével foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2003. december 23-i 1/2004/EK bizottsági rendelet⁽²⁸⁾ hatálybalépése módosította a jogi helyzetet ennek az esetnek a tekintetében. Ez a rendelet bizonyos feltételek mellett a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében meghatározott értesítési kötelezettség nélkül engedélyezi a mezőgazdasági kis- és középvállalkozások támogatását.
- (89) A francia hatóságok pontosították, hogy a PMPOA keretén belül az 1994-2000-es időszakban finanszírozott befektetési támogatások kedvezményezettjei az 1/2004/EK rendelet 2. cikkének 4) pontja értelmében a kis- és középvállalkozások voltak.
- (90) Az 1/2004/EK rendelet 20. cikkének (2) bekezdése meghatározza, hogy az említett rendelet hatálybalépése előtt végrehajtott egyéni támogatások és a támogatási rendszerek, valamint az ilyen rendszerek címén a Bizottság engedélyének hiányában odaítélt, és a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében meghatározott kötelezettség megszegésével megadott támogatások a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethetők a

⁽²⁷⁾ HL L 214., 1999.8.13., 31. o. Az említett cikk második albekezdése meghatározza, hogy „ha a beruházás célja az újonnan bevezetett környezetvédelmi (...) minimumkövetelményeknek való megfelelés, támogatás nyújtható az új követelmények teljesítése érdekében. Ebben az esetben bizonyos időtartam biztosítható e minimumkövetelmények teljesítésére, amennyiben a követelményszint elérése során felmerülő különleges problémák megoldásához ilyen időtartam szükséges és ha ez az időtartam összhangban áll a vonatkozó egyedi jogszabályokkal.”

⁽²⁸⁾ HL L 1., 2004.1.3., 1. o.

közös piaccal, és az említett rendelet címén nem kell megfelelniük a 3. cikkben meghatározott feltételeknek, kivéve az említett cikk (1) bekezdésében és a (2) bekezdés b) és c) pontjában előírt feltételeket.

(91) Az 1/2004/EK rendelet 3. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az említett cikk (2) bekezdésében meghatározott rendszer címén megadott támogatások összegegyeztetetők a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával, és nem kötelesek betartani a szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében meghatározott kötelezettséget, ha a támogatások megfelelnek az említett rendelet feltételeinek.

(92) Az 1/2004/EK rendelet 4. cikke feltételeket tartalmaz, amelyeket ebben az esetben – azaz a kis- és középvállalkozások érdekében nyújtott, nem közölt befektetések támogatási rendszerének esetében – be kell tartani.

(93) Így az 1/2004/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdése alapján a mezőgazdasági termékek termelése érdekében a mezőgazdasági üzemekbe történő befektetések támogatása összegegyeztethető a közös piaccal, és azokról nem kell értesítést küldeni, különösen ha a támogatás bruttó intenzitása nem haladja meg a támogatható befektetések 50 %-át a kedvezőtlen helyzetű területeken, és 40 %-át más régiókban.

(94) De azért ha a befektetések a környezet védelmével és annak minősége javításával kapcsolatos kiegészítő költségeket okoznak, a támogatás 50 %-os és 40 %-os legmagasabb aránya 25 illetve 20 ponttal növelhető. E növeléseket csak a Közösség által aktuálisan előírt minimális feltételeken túlmenő befektetések, vagy az újonnan bevezetett minimumszabályoknak való megfelelés érdekében megvalósított befektetések esetén lehet engedélyezni. E növelések szigorúan a szükséges támogatható kiegészítő költségekre korlátozódnak, és nem alkalmazandók az olyan befektetésekre, amelyeknek a termelést növelő hatásuk van.

(95) Ebben az esetben egyértelmű, hogy a környezet védelmével és a minőségének javításával kapcsolatos befektetésekről van szó, szemben azokkal, amelyekre a környezeti szabályozás, különösen a „nitrát” irányelv volt alkalmazandó. Ezt a szabályt 1991-ben fogadták el, emiatt 2000-ben már nem lehetett új szabálynak tekinteni.

(96) Márpedig a Bizottság a 355/2000. sz. állami támogatás keretében már állást foglalt e problémáról, engedélyezve a PMPOA folytatását 2001-től 2006-ig. Az akkor követett érvelését ismételve a Bizottság ma azt a tényt hangsúlyozza, hogy nem lehet tudomást sem vennie arról, hogy a „nitrát” irányelv végrehajtására vonatkozó első francia cselekvési

programot csak 1997-ben fogadták el, és hogy az említett programban szereplő, a tenyésztők számára kötelezővé tett első tényleges eredménykötelezettségek ezen időpont utániak. Még akkor is, ha világosnak tűnik, hogy Franciaország nem tett tanúbizonyságot nagy igyekezetről az irányelv átültetése tekintetében, és hogy a szükséges intézkedéseket már jóval korábbi időpontban kellett volna meghoznia⁽²⁹⁾, tagadhatatlan, hogy a tenyésztők első kötelezettségei sokkal későbbiek.

(97) Sőt, bizonyos más közösségi normákkal ellentétben a „nitrát” irányelv nem tartalmaz olyan pontos kötelezettségeket, amelyeknek a piaci szereplőknek a tagállam előzetes beavatkozása nélkül meg kell felelnie. Ez az irányelv nem tartalmazza a létesítmények hozzáigazításának határidejét sem.

(98) Ebből az okból a Bizottság még mindig azon a véleményen van, hogy a „nitrát” irányelvet körülvevő különleges feltételek fényében az állattenyésztőkre háruló kötelezettségek az 1/2004/EK rendelet értelmében új szabályoknak tekinthetők. Valójában minden más értelmezés a tenyésztőre vonatkozóan büntető jellegű lenne, Franciaország jogi téren tanúsított tétlensége következtében.

(99) A Bizottság azon a véleményen van, hogy a nem sérülékeny területeken a „nitrát” irányelv értelmében megvalósított befektetések – ahol az ott előírt feltételek nem végrehajtási feltételek – részesülhetnek a megemelt arányokból, mivel az említett irányelvben meghatározottaknál kevésbé követelő szabályok alkalmazandók, és mivel a meghatározott munkák az e régiókban meglévő minimális követelményeket meghaladják.

(100) Ami a sérülékeny területeken megvalósítandó befektetéseket illeti, a Bizottság – az állattenyésztőre háruló szabályok új jellegére vonatkozóan kifejtett érvelésével összefüggően – arra a következtetésre jutott, hogy ebben az esetben alkalmazható a támogatási arányok növelése. Így ezeket az arányokat 60 %-ban, a kedvezőtlen helyzetű területeken akár 70 %-ban is meg lehet állapítani.

(101) Abból következően, hogy a francia hatóságok által megadott számok szerint a támogatások szintje a gyakorlatban sohasem haladta meg a felmerült költségek 60 %-át, a Bizottság szerint a PMPOA keretén belül 1994-1999-es időszakban megadott támogatásokat engedélyezni lehet.

(102) A Bizottság a kifejtett érvelés fényében úgy ítéli meg, hogy a közölt intézkedés összegegyeztethető a közösségi versenyszabályokkal, és különösen a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával.

⁽²⁹⁾ Meg kell jegyezni ebben a tekintetben, hogy a Bizottság egy, Franciaország ellen jogsértés miatt indított eljárás után a Bírósághoz fordult a „nitrát” irányelvnek Franciaországban történő téves értelmezése miatt. Ezután a Bíróság elmarasztalta Franciaországot, hogy nem megfelelően járt el a szennyezés által érintett vizek meghatározása során, és így annak következményeként a vonatkozó sérülékeny területek kijelölésekor (A Bíróság C-258/00. sz. Bizottság / Franciaország ügyben 2002. június 27-én hozott ítélete, EHBT, I-05959. o.).

V. KÖVETKEZTETÉS

(103) Az intézkedés, amely befektetési támogatást nyújt a mezőgazdasági üzemek számára a mezőgazdasági eredetű szennyezések kezelési programja (PMPOA) keretén belül 1994-2000 között, a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott eltérést alkalmazhatja,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A mezőgazdasági eredetű szennyezések kezelési programjának (PMPOA) keretében 1994-2000 között a mezőgazdasági termelők által megvalósított befektetések finanszírozására

Franciaország által létrehozott állami támogatási rendszer a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető a közös piaccal.

2. cikk

E határozat címzettje a Francia Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2004. február 18.

a Bizottság részéről

Franz FISCHLER

a Bizottság tagja